

תקוֹן שִׁשִׁים וְאַחַד

⊗ ליל ח' בניסן

עליית השכינה לאימא

וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה דַּא תְּקוּנָא דְאַרְעָא. הָאֲרִין. שְׁעִבְשׁוּ אֲרִין יִשְׂרָאֵל נְתַקְנוּצָה, כְּמוֹ שְׁלֻמְעֵלָה, שְׁנַתְמַעְטוּ הַמְדַרְגוֹת, וְנִתְבְּאֵר. וְלַעֲתִיד לָבֹא פְתוּב: הֶרְחִיבִי מְקוֹם אֹהֶלְךָ (ישעיה נד,ב), לְחֻזוֹר לְמְקוֹמָם בְּתַקוּן שְׁלָם. וְהִרִי הַעֲמִידוֹ אֹתָהּ חֲכָמִים: שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לְהוֹסִיף עַל יְרוּשָׁלַיִם אֶלְף טַפַּף אֶלְף קָפֵל וְכו' (בְּכָא בְתַרְא עה:). וְסוּד זֶה עַל דְרֵךְ [שְׁאַמְרוּ] מִמַּתוֹ"ס נִנְקַפִּי אֲאֵלֶרֶן,³ שְׁהֵם צְרוּפִים עֲלִיּוּנִים שְׁמֻצְטְרָפִים כְּד לְמַעֲלָה, וְחֻזְרִים בְּצְרוּפִים אַחֲרֵים לְמַטָּה כְּמוֹ שְׂרָאוּי. וְכַף הַיָּד שְׁפַתְכָהּ, זֹה הַשְׁכִּינָה, שְׁנַמְצָאת בְּכֹל מְקוֹם שְׂרָאוּי

וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה דַּא תְּקוּנָא דְאַרְעָא. דְהַשְׁתָּא קְפָצָה לָהּ אֲרִין יִשְׂרָאֵל, כְּגוּנָא דְלַעֲלָא דְאַמְעִיטוּ דְרַגִּין וְאַתְמַר. וְלִזְמַנָּא דְאַתִּי כְּתִיב הֶרְחִיבִי מְקוֹם אֹהֶלְךָ (ישעיה נד ב) לְאַתְהֵדְרָא בְּאַתְרֵיהוֹן בְּתַקְנוּנָא שְׁלִים. וְהָא אוּקְמוּהָ רַבְּנָן דְזַמִּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאוּסְפָּא עַל יְרוּשָׁלַיִם אֶלְף טַפַּף אֶלְף קָפֵל וְכו' (ב"ב עה:). וְרַזָּא דַּא כְּגוֹן מִמַּתוֹ"ס נִנְקַפִּי אֲאֵלֶרֶן (סְנַהֲדְרִין כב.) דְאַנּוּן צְרוּפִין עֲלֵאִין דְמֻצְטְרָפִין הִכִּי לַעֲלָא וּמִתְהַדְרִין בְּצְרוּפִין אַחֲרֵנִין לְתַתָּא כְּמָה דְאַתְחַזִּי. וּפַס יְדָא דְכְתָבָא, דַּא שְׁכִינְתָּא דְאַזְדַּמְנַת בְּכֹל אַתְר דְאַתְחַזִּי

1. זהר תרומה ח"ב, קלו, ע"א; לעיל תיקון טז; ע"י מאמר הגאולה עמ' פ: "כי בזמן בית המקדש היתה הקדושה מצומצמת בארץ הצבי ולא היתה יוצאת החוצה, ובזמן הגלות נצטמצמה יותר... והנה בזמן הגאולה במהרה בימינו תשוב להתרחב על ארץ הקדושה, שגם היא תהיה עוד רחבת - ידיים מאוד. ועל זה נאמר: "הרחיבי מקום אהלך". שם עמ' פו: "לכן בארצם משנה יירשו (ישעיה סא,ז) - כי ארץ הצבי קצרה לה, ולעתיד תחזור להתפשט כבראשונה, וגם יותר מבראשונה הרבה, וזה "משנה".
2. פ"י אלף טפף - דהיינו אלף גינות, אלף קפל - דהיינו אלף מגדלים.
3. ע"י סנהדרין כב ע"א, ופירושו ממתו"ס ננקפ"י אאלר"ן הוא ע"פ ראשי תבות, אמצעי תבות וסופי תבות של: מנא מנא תקל ופרסין, והוא ע"פ דניאל ה, כה, ופתרונו הוא [מנא מנא] - אלוקים מנה מנין מלכותך והשלים אותה כי בא מועד [תקל] פתרונו הוא נשקלת לפניו ונמצאת חסר, [פרסין] - דהיינו אשר נשברה מלכותך ונתונה היא לפרס. ע"י שם מצודת דוד ורס"ג. ואמרו רז"ל שהכתב שקרא דניאל לבלשצר היה מסודר בשלוש שורות זו למטה מזו, בעליונה היה כתוב ממתו"ס ובשניה: ננקפ"י ובשלישית: אאלר"ן. ולא יכלו חכמיו לקרותו כי הם קראו כל שורה לעצמה ולא הבינו כלום, ודניאל קרא מלמעלה למטה וצירף שלש האותיות הראשונות שבשלוש השורות ויצא אם כן מנא וכן על זה הדרך.

שם להעשות גם⁴, ולכל המורא הגדול - זו העליה שלה [של השכינה], שעולה ממדרגה למדרגה. שהרי בראשונה נתקנה למטה. אחר כך עולה למעלה מדרגה אחר מדרגה, עד שנקראת בפא יהוה [כמו אימא - השכינה העליונה]⁵. על אותו זמן [כתוב]: וראו כל בשר יחדו⁶ (ישעיה מ,ה). שהרי העולם התחתון מזמן להיות כמו העולם העליון.

מיד כמו מארי מתיבתא ואמרו לה בריך אנת רעיא מהימנא, דאנת איהו דנפיק מעדן, דא יובילא דנגיד ולא פסק. ואתמר כך וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו (שם נח יא). זפאה חולקנא דזכינן ושתין ממינ דילך, דאתמר בהו ונזלים מיד כמו ראשי הישיבה [של מעלה], ואמרו לו: ברוך אתה הרועה הנאמן⁷ שאתה הוא [הנהר] היוצא מעדן [בינה]⁸ - יוכל [נהר] שממשיך [מים] ואינו פוסק. ונאמר עליך: [והיית פגן רוח וכן] מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו (שם נח יא). אשרי חלקנו שזכינו ושתינו מפנים שלך, שנאמר לגביהם: [פאר מים חיים] ונזלים מן לבנון (שיר ד,טו).

תמן למעבד נפא. ולכל המורא הגדול, דא סליקו דילה דסלקת מדרגא לדרגא. דהא בקדמיתא אתתקנת לתפא. לבתר סלקת לעלא דרגא פתר דרגא עד דאתקריאת בפא ה'. בההוא זמנא וראו כל בשר יחדו (שם מ ה). דהא עלמא תתאה אדמין למהוי פגונא דעלמא עלאה.

מיד כמו מארי מתיבתא ואמרו לה בריך אנת רעיא מהימנא, דאנת איהו דנפיק מעדן, דא יובילא דנגיד ולא פסק. ואתמר כך וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו (שם נח יא). זפאה חולקנא דזכינן ושתין ממינ דילך, דאתמר בהו ונזלים

4. עי' ת"ז תי' כא, מד, ע"א; עי' שם בדניאל ד, כד: "באדין מן קדמוהי שליח פסא די ידא וכתבא דנא רשים - דהיינו שנשלח כף היד מלפניו ורשם כתב הזה: ממתר"ס וכול".
5. עי' ת"ז תי' ל, עד, ע"א: "מי זאת עולה מן המדבר - מ"י דאיהי אימא עלאה, בזא"ת עולה. וכד סליקת לעליא את עבידת כסא למלכא עלאה."; עי' ט, קז, ע"ב; עי' מאמר הגאולה עמ' פא - פב: "שלעתידי יהיה תיקונה [של השכינה] תיקון גדול ואורה רב מאוד וכוחה שלא היה כמוה... כי הנה כתוב: נכון יהיה הר בית ה' [מלכות] בראש ההרים, והיא החכמה העומדת בראש ההרים, ושם תעלה המלכות, ואז תשרה הבינה על בניה כנשר יעיר קנו, והיא תהיה שם כתר לראשה גם יחד איש כאחיו".
6. ראה מאמר הגאולה עמ' צג: "והנה בהיות הגוף נתקן נאמר בו: 'וראו כל בשר יחדו' והוא עצמו יהא מזהיר כאשר קרן עור פני משה". הגוף דהיינו הבשר [רומז למלכות] יהיה מזהיר כמו הנשמה [שרומזת לבינה - אימא] וזהו התיקון השלם שהשכינה עולה למדרגה של אימא "על כל פנים [הגוף] צריך שיבידל מן הנשמה...". שיהיה הפרש מעט בינו ובין הנשמה (דעת תבונות עמ' סז - סח).
7. מתיקון חמשים ושבע, רעיא מהימנא, משה רבינו הוא המדבר, עד סוף תיקון ששים ואחד.
8. עי' זהר משפטים ח"ב, כקג, ע"ב; שם פנחס רמז, ע"א: "והנה יוצא מעדן להשקות את הגן. מאי עדן דא בינה, נהר דנפיק מינה דא ו' בן יהו"ה דרגא דרעיא מהימנא ור"מ נפיק מאימא עלאה ואתפשט בשית ספיראן עד צדיק ומינה אשקי לגנתא דאיהי שכינתא".

תקוּן שְׁשִׁים וְאַחַד

שפז

[לְבָנוּן] - זוּ חֲכָמָה סְתִימָאָה, שְׁמֹשֶׁם
יּוֹצֵאת הַתּוֹרָה.⁹ וְזוּה [גּוֹטְרִיקוֹן] ל"ב נו"ן,
ל"ב נְתִיבוֹת חֲכָמָה, ג' שְׁעָרֵי בֵינָה,¹⁰
שֶׁהֶכֶל פְּלוּל בַּתּוֹרָה וְדָאִי.

קָם אַבְרָהָם, פָּתַח וְאָמַר: וְלִכְל הַיָּד
הַחֲזָקָה, זֶה:

מִן לְבָנוּן (שִׁיר ד טו). דָּא חֲכָמָה סְתִימָאָה
דְּמִתְמָן נְפָקַת אֲרִיטָא. וְדָא ל"ב נו"ן,
ל"ב נְתִיבוֹת חֲכָמָה, ג' שְׁעָרֵי בֵינָה דְכֻלָּא
פְּלִיל בְּאֲרִיטָא וְדָאִי.

קָם אַבְרָהָם פָּתַח וְאָמַר וְלִכְל הַיָּד
הַחֲזָקָה. דָּא

9. עי' ת"ז תי' סד, צה, ע"ב.

10. עי' עץ חיים שער כ"ה דרוש א, ח"ב, ג, סע"ג, רע"ד.

תקוון שׁוּשׁוּיִם וַיִּשְׁנִים

תיקוון חמא ארה"ר ע"י משה

וּלְכָל הַיָּד הַחֲזוּקָה - זֶה מִשֶּׁה הַרוּעָה
 הַנְּאֻמָּן, שְׁיַעֲמֹד לְהַעֲבִיר הַרְעָה מִהָעוֹלָם.
 וְזֶה סוּד: וַיְהִי לְמִטָּה בְּכַפּוֹ (שְׁמוֹת ד, ד).
 שְׁאֵלָהִים אַחֲרֵים הַשְּׁתַּלְשְׁלוֹ לְמִטָּהִי
 מֵאֵלֵהִים שֶׁל הַקְּדוּשָׁה. וְכִיּוֹן שְׁחֹוֹרִים
 הַשְּׁרָשִׁים וְנֶאֱסָפִים הַדְּבָרִים לְגִבְיָהֶם,²
 הַרְעָה עוֹבֵר וְהַטּוֹב [שְׁפָרַע] נִכְלָל
 לְמַעַלָּה. וְכִי עוֹשֶׂה זֹאת? אֵלֶּא [זו] הַיָּד
 הַחֲזוּקָה וְדָאִי. וְכָל זֶה נֶאֱמַר בּוֹ [בְּמִשְׁהָ]:
 מִ'ה שְׁהִיָּה ה'וֹא שְׁהִיָּה³ (קַהֲלָת א, ט).
 [מִשֶּׁה הוּא] כְּמוֹ שְׁהִיָּה לְפָנָי שְׁחַמָּא
 אָדָם. וּלְכָל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל - בְּעִלְיָה
 אַחֲרַת שְׁעוֹלָה הָעוֹלָם, עֲלִיָּה אַחַר
 עֲלִיָּה, גַּם יוֹתֵר מִמֶּה שְׁהִיָּה.⁴

וּלְכָל הַיָּד הַחֲזוּקָה דָּא מִשֶּׁה רְעִיָּא
 מְהִימְנָא דִּיקוּם לְאַעֲבֵרָא רַע מְעֵלְמָא.
 וְרָזָא דָּא וַיְהִי לְמִטָּה בְּכַפּוֹ (שְׁמוֹת ד ד).
 דְּאֵלֵהִים אַחֲרֵים מֵאֵלֵקִים דְּקַדְשָׁה
 אֲשַׁתְּלִשְׁלוֹ לְתַתָּא. וְכִיּוֹן דְּתַבִּין שְׁרָשִׁין
 וְאַסְפִּין מְלִין לְגִבְיָהוּ, רַע אַתְעֵבֵר וְטָבָא
 אַתְכְּלִיל לְעֵלָא. מֵאן עֵבִיד דָּא? אֵלֶּא יָד
 הַחֲזוּקָה וְדָאִי. וְכָל דָּא אַתְמַר בֵּה מַה
 שְׁהִיָּה הוּא שְׁהִיָּה (קַהֲלָת א ט), כְּמַה
 דְּהָהָה עַד לָא חָב אָדָם. וּלְכָל הַמּוֹרָא
 הַגְּדוֹל, בְּסִלְקוֹ אַחֲרִינָא דְּאַסְתְּלַק עֲלִמָּא
 סִלְקוֹ בְּתַר סִלְקוֹ יַתִּיר מִכְּמַה דְּהָהָה
 נְמִי.

וְעוֹד לְכָל הַיָּד הַחֲזוּקָה. זֶה:

וְעוֹד, וּלְכָל הַיָּד הַחֲזוּקָה. דָּא

1. עי' עץ חיים שער טו, פ"ו, וזה מהאחורים דתבונה, ועי' לעיל בהקדמה א.
2. זה סוד חיבור הענפים בשורש, ראה מבוא.
3. מ'ה ש'היה ה'וֹא - ראשי תבות משה, ראה זהר משפטים קכ, ע"א: "דבההוא זמנא יתקיים במשה.. מ'ה ש'היה ה'וֹא ש'היה"; שם כי תצא, רעו, ע"ב; ת"ז, יג, כח, ע"ב; יח, לו, ע"ב; סט, קיט, ע"ב: "ואיתמר ביה משה משה, תרין זמנין לקימא ביה".
4. כאן רומז לעלית העולם שאחרי אלף השביעי, עי' רכב ישראל עמ' 164 - 149.

תקון ששים ושלשה

הנהגת העולם במידת הגבורה

ולכל היד החזקה דא משה דזמין למיתי למיהב חילא לצדיקיא לקבלא אגריהון. דהא תרעין פתיחין אנון סגי, וכמה ברכאן נפקין ברוחא לעלמא, וצריכין אנון לאתקנא מזמנן לקבלה לקבלא לה. ולכל המורא הגדול, דייכלון למיקם בההוא גבורה עלאה, דבה מתדברין מלאכיא. דבני נשא אתמר בהו ואל תבוא במשפט את עבדך (תהלים קמג). אבל באותו זמן פד יתקנו [הצדיקים] עד שיוכלו לעמוד בה [דהיינו בגבורה]. ושלמה המלך רצה להתקן בתקון הזה, [כמו] שכתוב: אין כסף (וגו') [לא נחשב בימי שלמה] (מלכים א יבא), אבל לא עלה בידו. אלא לעתיד לבוא יעלה ודאי.

ועוד: ולכל היד החזקה. זה:

ולכל היד החזקה דא משה דזמין למיתי למיהב חילא לצדיקיא לקבלא אגריהון. דהא תרעין פתיחין אנון סגי, וכמה ברכאן נפקין ברוחא לעלמא, וצריכין אנון לאתקנא מזמנן לקבלה לקבלא לה. ולכל המורא הגדול, דייכלון למיקם בההוא גבורה עלאה, דבה מתדברין מלאכיא. דבני נשא אתמר בהו ואל תבוא במשפט את עבדך (תהלים קמג). אבל בההוא זמנא הכי יתקנו עד דייכלון למיקם בה. ושלמה מלכא בעא לאתקנא פתקונא דא, דכתיב אין כסף וכו' (מלכים א יבא). אבל לא סליק בידה. אלא לזמנא דאתי יסתליק ודאי.

ועוד, ולכל היד החזקה. דא

1. עי' זחר ויחי ח"א, רמט, ע"ב - רנ, ע"ב; והוא ע"פ הפסוק במלכים א, י, כא: "וכל כלי משקה המלך שלמה זהב וכל כלי בית יער הלבנון זהב סגור, אין כסף וכו'". זהב הוא רמז לגבורה, וזהו מה שמפרש רבינו כאן, ששלמה רצה לתקן בגבורה (ולא בכסף - חסד) אבל לא עלתה בידו.

תקוֹן שְׁשִׁים וְאַרְבָּעָה

י"ב שבטים וע' זקנים

וּלְכָל הַיָּד הַחֲזָקָה בְּזִמְנָא דִּיתְכַנְשׁוּן
פְּלִהוּ שְׁבִטֵיָא כְּחָדָא דְאֲנוּן יָד. וְרָזָא דָא
לוֹי לְתַרְיִן אֲתַפְרֵשׁ, כִּהֵן וְלוֹי, יִמְיִנָא
וּשְׁמָאֲלָא. וְלְכָלֵהּ, אֲתַר אֲשַׁתְּכַח בְּגוּ
קַרְתָּא קְדִישָׁא יְרוּשָׁלַיִם. וְאֲבַתְרִיהוּן
אֲתַמְשֵׁף לְאֲתַתְקַנָּא כָּל עֲלָמָא. כִּהֵן וְלוֹי
קִימִין לְגוּ. וְלִשְׁאָר שְׁבִטִין אֲשַׁתְּכַחַן י"ב
תַּרְעִין לְקַרְתָּא קְדִישָׁא, לְקַבְּל שְׁבִטִין
וּדְאִי. וְע' זְקִנִים אֲנוּן בְּיִשְׂרָאֵל, וּבָהּ
יִתְתַקְּנוּן ע' אֲמִין לְמַהוּי כָּלָא כְּדָקָא
יֵאוּת, ע' תְּחוּת י"ב כְּגוֹנָא דְלַעֲלָא.

וּלְכָל הַיָּד הַחֲזָקָה - בְּזִמְן שִׁיתְקַבְּצוּ כָּל
הַשְּׁבִטִים בְּאַחַד, שְׁהֵם י"ד. וְזֶה סוּד,
שְׁלוֹי נַחֲלֵק לְשָׁנִים: כִּהֵן וְלוֹי, יִמִּין
וּשְׁמָאֲלָא. וְלְכָלֵם נִמְצָא מְקוּם כְּתוּד עִיר
הַכְּדִישׁ יְרוּשָׁלַיִם. וְאַחֲרֵיהֶם נִמְשֵׁף הַתְּקוּן
לְכָל הָעוֹלָם. כִּהֵן וְלוֹי, עוֹמְדִים בְּפָנִים
[הָעִיר]. וְלִשְׁאָר הַשְּׁבִטִים נִמְצָאוּ שְׁנַיִם
עֶשֶׂר שְׁעָרִים [כְּדִי לְהַכְנִים] לְעִיר
הַכְּדִישׁ,² [שְׁהֵם] כְּגוֹד הַשְּׁבִטִים וּדְאִי.
וּשְׁבַעִים זְקִנִים יֵשׁ בְּיִשְׂרָאֵל,³ וּבָהֶם
יִתְקַנוּ שְׁבַעִים אֲמוֹת [הָעוֹלָם] לְהוֹיֹת
כָּלֵם כְּמוֹ שְׂרָאוּי, [דְּהִינּוּ] שְׁבַעִים תַּחַת
שְׁנַיִם עֶשֶׂר, כְּמוֹ [שְׁנַמְצָא] לְמַעֲלָה.⁴

וּלְכָל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל - בְּשָׁנֵי מְשִׁיחִין
שְׁעוֹמְדִים לְהַמְשִׁיךְ בְּרֻכּוֹת עֲלִיוּנוֹת עַל
הַכָּל. בְּזִמְן הַהוּא: יְהִיָּה יְהוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ
אֶחָד (זְכַרְיָה יד ט). וְהַ"שֵּׁם" הוּא אֱלֹהִים.
אוֹ יִתְחַבְּרוּ הַשְּׁמוֹת בְּשֵׁם הַשֵּׁלֶם בְּשָׁנֵי
מְשִׁיחִים, יֵאֱהַלְוֵהוּ"ם [שֵׁם מְלָא]. וְאוֹ

וּלְכָל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל, בְּתַרְיִן מְשִׁיחִין
דְּקִימִין לְאֲמַשְׁכָּא בְּרַכָּאן עֲלֵאִין עַל
כָּלָא. כִּיֵּהוּא זְמָנָא יְהִיָּה ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ
אֶחָד (זְכַרְיָה יד ט). וּשְׁמָא אִיהוּ אֱלֹהִים.
כְּדִין מְתַחַבְּרָן שְׁמֵהֶן בְּשְׁמָא שְׁלִים
בְּתַרְיִן מְשִׁיחִין יֵאֱהַלְוֵהוּ"ם. כְּדִין סְלִיק

1. י"ב שבטים ועוד כהן ולוי, סך הכל י"ד. עי' באדיר במרום ח"א עמ' יא, "והנה י"ד הוא סוד כל השבטים. כי הלא י"ב שבטים הם, ולוי מתחלק לב', כהן ולוי, הרי י"ד, ובסוד הה' חסידים נעשים ע"י"
2. עי' זהר חדש חקת סב ע"א: "ות"ח, תריסר תרעין אית לה להאי בירא קדישא, קרתא קדישא, דאקרי ירושלים", ושם לא מוזכר ענין י"ב שבטים; עיין בתי מדרשות, מגילת אנטיוכוס פמ"ז: "תנינות קם בגרס חייבא ואתא לירושלים תרע בה תלת עשר תרעין".
3. ע"פ במדבר יא, טז; עי' אדיר במרום עמ' יא.
4. עי' זהר שמות ח"ב, ה, ע"ב, ובהגה"ה שם אות א'. וכן מרומז בפסוק "ושם י"ב עינות מים יע' תמרים ויחנו שם" (שמות ט"ז, כ"ז).

תקון ששים וארבעה

שצא

עולה הוי"ה ומתפשטת במדרגותיה לפי
שנים עשר צדופים ושבעים שמות.
ונמצא הכל בתקון שלם כמו [שנמצא]
למעלה ודאי.

הוי"ה ואתפשט בדרגותי י"ב צדופין וע'
שמהן. ואתכתה כל א בתקונוא שלים
פגונוא דלעלא ודאי.

תקוּן שִׁשִּׁים וְחֲמִשָּׁה

השכינה תהיה גדולה כמו בעלה

וּלְכָל הַיָּד הַחֲזָקָה. הָא אָדָם קְדָמָאָה סָבָא דְסָבִין אֲתִי פִתַח וְאָמַר, וּלְכָל הַיָּד הַחֲזָקָה דָּא ה' ד"י. וְרָזָא דְמַלְהָ יְהִיָּה יְהו"ה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד (זכריה יד ט) דִּיהו"ה אֶתְהַדְרַר יְהִי"ה. דְהַשְׁתָּא אִיהוּ ו' וּשְׁכִינְתָּא אִיהִי ה' ד"ו, דל"ת עַל ו'. תָּא חֲזִי דְהֶבְא קָאִים רָזָא לְחַפְיָמִין לְמַגְדַּע בְּאַרְחָ קְשׁוּט. פְּתִיב הַמְאָרְתַּת הַגְּדָלִים, וּכְתִיב הַמְאָוֹר הַגְּדָל הַמְאָוֹר הַקְּטָן (בראשית א טז). וְרָזָא דָּא בְּזַמְנָא דְלָא יְכַלַּת סִיְהָרָא לְמַהוּי פְּשִׁמְשָׁא פְּדִין אִיהִי הַמְאָוֹר הַקְּטָן. אֲבָל פֶּד דִּיכַלַּת לְמַהוּי פְּוֹתָהּ פְּדִין הַמְאָרְתַּת הַגְּדָלִים. וּלְזַמְנָא דְאֲתִי אֲצִטְרִיף מְלָפָא בְּקְדָמִיתָא לְאַתְעֵטְרָא בְּעֵטְרוּי, וּמְאִי דִּיהוּה ו' יְתַהַדְרַר י'. פְּדִין יְהִיָּה ה'. פְּדִין שְׁכִינְתָּא נְמִי תַתְּקַף בְּתַקְפָּה לְאַשְׁתַּכְּחָא פְּוֹתָהּ מִמָּשׁ. פְּדִין אִיהִי ד"י דְל"ת עַל י'. דְאִיהוּ י' וְאִיהִי קְנִמַת פְּוֹתָהּ מִמָּשׁ.

וּלְכָל הַיָּד הַחֲזָקָה, הִנֵּה אָדָם הִרְאִישׁוֹן זְמַן הַזְּמַנִּים, בָּא פִתַח וְאָמַר: וּלְכָל הַיָּד הַחֲזָקָה - זֶה ה' [אַחֲרוּנָה שְׁבָשָׁם - שְׁכִינָה], ד"י: וְסוּד הַדְּבָר: יְהִיָּה יְהו"ה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד (זְכָרְיָה יד ט), שִׁיְהו"ה יַחְזוֹר לִיהִי"ה.² שְׁעַכְשָׁיו הוּא [תְּקַדִּישׁ בְּרוּךְ הוּא] הוּא ו', וְהַשְׁכִּינָה הִיא ה', ד"ו, [דְּהִינֵינָן] דְל"ת עַל ו'. בָּא וּרְאָה, פְּאֵן יֵשׁ סוּד לְחַכְמִים לְהַתְּבֹנֵן בְּדֶרֶךְ הַאֲמִת. פְּתוּב: הַמְאָרְתַּת הַגְּדָלִים, וְכַתוּב: הַמְאָוֹר הַגְּדָל הַמְאָוֹר הַקְּטָן (בְּרָאשִׁית א טז). וְסוּד זֶה, בְּזַמְנָן [הַזֶּה] שְׁלָא יְכַלָּה תְּלַבְּנָה לְהוֹיֹת בְּשִׁמְשׁ, אֲזוּ הִיא [בְּבַחֲיִנַת] הַמְאָוֹר הַקְּטָן. אֲבָל בְּאֲשֶׁר תּוּכַל לְהוֹיֹת כְּמוֹהוּ, אֲזוּ [יְהִיָּה שְׁנִיָּהם בְּבַחֲיִנַת]: הַמְאָרְתַּת הַגְּדָלִים. וְלַעֲתִיד לְבּוֹא, צְרִיךְ הַמְּלִיךְ [תְּקַדִּישׁ בְּרוּךְ הוּא - ז"א] בְּתַתְּלָה לְהַתְּעַטֵּר בְּעֵטְרָתוֹ, וּמַה [שְׁהוּא] תִּיָּה ו' יַחְזוֹר לְהוֹיֹת י'. אֲזוּ: יְהִיָּה יְהוּה (זְכָרְיָה שְׁם, שְׁם). וְאֲזוּ הַשְׁכִּינָה תַתְּחִיב גַּם בֵּן כְּבוֹחָהּ, לְהוֹיֹת כְּמוֹהוּ מִמָּשׁ. אֲזוּ [בְּמִקּוּם ד"ו שְׁהוֹתָה] תַתְּהִיב ד"י, דְל"ת עַל י'. [שְׁזו"א] הוּא י', וְהִיא עוֹמְדַת כְּמוֹתוֹ מִמָּשׁ.

1. ה' יכולה להיות מורכבת מאותיות ד' ו', כבזמן הזה, ולעתיד לבוא תהיה מד' י'; עי' אדיר במרום עמ' קס.

2. עי' לקוטי תורה, זכריה יד; אדיר במרום עמ' צג: "והנה בהיות גם שהס"א אוחות, והנה אחיזתה בסוד ו'ה לבד, והוא אז נקרא על שם ו'ה לבד, והוא סוד: כי יד על כס ו"ה וכו'. ואחר כך כשהוא נשלם נקרא יהו"ה. אבל כשהחיצוניות יהיה נתקן בסוף שלמות תיקונם... יהיה נקרא הכל יהו"ה." עי' עוד שם עמ' צו, רל.

אָבֵל תָּא חֲזִי דְהָא אֲתָמֵר הִי מְסָגָא
 בְּרִישָׁא. דְּכוּרָא מְסָגִי בְּרִישָׁא (בְּרִכּוֹת
 סא.). דְּאָף עַל גַּב דְּאַנּוּן שְׁוִין פְּחָדָא,
 דְּכוּרָא אִיהוּ קְדָמָא. וְלֹא אֲתָמֵר דְּאִיהִי
 כְּוַתָּהּ, אֶלָּא דִּיכְלַת לְמִיקָם בְּהַדָּה בְּכֻלָּא.
 בְּגִין כְּד' עַל י' אִיהִי, בְּיִנּוֹן דְּקִנְמַת
 בְּהַדָּה בְּכֻלָּא. כְּדִין אֲתַפְּשֻׁטת אִיהִי
 בְּדַרְגָּהָא וְאֲתַקְרִיאַת הַמְּאוּר הַגָּדֹל כְּוַתָּהּ.
 בְּגִין כְּד' וְלִכְל הַיָּד הַחֲזָקָה, בְּקְדָמִיתָא ה'
 יד. וְלִכְל הַמְּאוּרָא הַגָּדֹל לְכַתֵּר, דָּא תְּלִיא
 בְּדָא.

אָבֵל פּא וּרְאָה, הַרִי נְאָמֵר: מִי הוּלְדֵי
 רֵאשׁוֹן? [מְסִתְּבֵר] הַזְכֵּר הוּלְדֵי רֵאשׁוֹן
 (בְּרִכּוֹת סא.). שְׂאָף עַל פִּי שְׁהֵם שְׁוִים
 כְּאַחֵר, זְכֵר הוּא רֵאשׁוֹן, וְלֹא נְאָמֵר
 שְׁהִיא כְּמוֹתוֹ, אֶלָּא שְׂיִכְלָה לְעֵמוֹד עֵמוֹ
 בְּכֻל. לְפִיכֵד הִיא ד' עַל י', בְּיִנּוֹן שְׁעוּמְדַת
 עֵמוֹ בְּכֻל, אִזּוּ מִתְּפַשְׁטַת הִיא
 בְּמַדְרַגּוֹתֶיהָ וְנִקְרֵאת הַמְּאוּר הַגָּדֹל,
 כְּמוֹהוּ. לְפִיכֵד: וְלִכְל הַיָּד הַחֲזָקָה,
 בְּרֵאשׁוֹנָה ה' י"ד. וְלִכְל הַמְּאוּרָא [אוֹתִיּוֹת
 הַמְּאוּר] הַגָּדֹל אַחֵר כְּד', זֶה תְּלוֹי בְּזֵה.

ועוד ולכל היד החזקה. זה:

ועוד, ולכל היד החזקה. דא

תקון ששים ושיש

מהרת העולם מס"א

וּלְכַל הַיָּד הַחֲזָקָה דָּא (שמות יז טז) יָד
עַל פֶּס יָהּ. דְּבַגְלוּתָא פְּלִהוּ נְהוּרִין דְּרַגִּין
עַלְאִין מְסִתִּירִין נְהוּרִיהוּ. וְרָזָא דְמַלְאָה
הַסְתֵּר אֶסְתִּיר פְּנֵי בַיּוֹם הַהוּא (דברים לא
יח). אַמְאִי. אֵלָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא פְּלָא
עָבַד לְטִיבוּתָא דִּישְׂרָאֵל, וְאִיהוּ בְּעֵי
דְאַמִּין יִשְׁלֹטוּן עַלֵּיהוּ עַד דִּיקְבְּלוּן כָּל
עוֹנְשֵׁיהוּ. בְּגִין כֶּן אֶסְתִּיר נְהוּרִין דְּכָל
דְּרַגִּין, לְמִיּהֵב אֲתֵר לְסִטְרִין אֲחֵרִין
דִּיקְבְּלוּן לְאַתְפְּשֻׁטָא וּלְשִׁלְטָאָה. דְּהָא אִי
נְהוּרִין הוּוּ מִתְגַּלְגֵּן, לֹא הוּוּ יְכַלִּין סִטְרִין
אֲחֵרִין לְאַתְתְּקַפָּא כָּלֵל. וּגְבוּרָה דְרוּעָא
שְׁמָאֵלָא אִיהִי צְרִיכָא לְאַסְתְּרָא חֵילָא,
דְּלֹא יִשְׁתַּיְצוּן מִקַּמְהָ סִטְרִין אֲחֵרִין.
וְרָזָא דָּא פִי יָד עַל פֶּס יָהּ. דְּהָא פֶּס
אֶשְׁתָּאר מִפְּסָא, י"ק מִיהוּ"ה. וְרָזָא
אֶסְתִּיר פְּנֵי, דְּלֹא אֶשְׁתָּאר לְאַתְגַּלְאָה
אֵלָא הַהוּא דְּלֹא אֶפְשָׁר בְּלָאוּ הִכִּי.
כְּגוֹנָא דָּא יָד דָּא אֶשְׁמַרְתָּ הִכִּי דְּלֹא
לְאַתְגַּלְאָה אֵלָא מְאִי דְּאַצְטְרִיךְ וְדָאִי.
אֲבָל לְזִמְנָא דְּאִתִּי בְּהָאִי יָד יִתְפַּסְקוּן
עַמְלָקִים מִעֲלָמָא. בְּגִין כֶּן פִּי יָד עַל פֶּס
יָהּ מִלְחָמָה לְה' בְּעַמְלָק מִדֵּר דֵּר.
וּלְכַל הַיָּד הַחֲזָקָה, זֶה: יָד עַל פֶּס יָהּ
(שמות יז טז). שְׁבַגְלוּתָא, כָּל הָאוֹרוֹת -
הַמְדַרְגּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת - מְסִתִּירוֹת אוֹרָם.
וְסוּד הַדְּבָר: הַסְתֵּר אֶסְתִּיר פְּנֵי בַיּוֹם
הַהוּא (דברים לא יח). לְמַדָּה? אֵלָא הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, הַכֹּל עֲשֵׂה לְמוֹתָם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, וְהוּא רוּצֵה שְׁהֲאֻמוֹת יִשְׁלֹטוּ
עֲלֵיהֶם, עַד שִׁיקְבְּלוּ [יִשְׂרָאֵל] כָּל עֲנָשָׁם.
לְפִיכֵךְ אֶסְתִּיר אוֹרוֹת שֶׁל כָּל הַמְדַרְגּוֹת,
כְּדֵי לְתַתּ מְקוֹם לְסִטְרִין אֲחֵרִין שִׁיקְבְּלוּ
לְהַתְפַּשֵּׁט וּלְשִׁלּוֹם. שְׁהִי אִם הָאוֹרוֹת
הֵיוּ מִתְגַּלְמִים, הַסְתֵּרִין אֲחֵרִין לֹא הֵיוּ
יְכוּלִים לְהַתְחַזֵּק כָּלֵל. וּגְבוּרָה שְׁהִיא
זְרוּעַ שְׁמָאֵל, הִיא צְרִיכָה לְהַסְתִּיר כּוֹחָהּ,
שְׁלֹא יֵאבְדוּ מִלְּפָנֶיהָ הַסְתֵּרִין אֲחֵרִין.
וְזֶה סוּד: כִּי יָד [שְׁמָאֵל] עַל פֶּס יָהּ.
שְׁחֵרֵי כ"ם גִּשְׁאֵר מִכְּפִ"א, י"ה [גִּשְׁאֵר]
מִיהוּ"ה. וְסוּד: אֶסְתִּיר פְּנֵי, שְׁלֹא יִשְׁאֵר
מִגְלָה [מִהַשֵּׁם יִתְבְּרַד] אֵלָא מַה שְׁאִי
אֶפְשָׁר בְּלָאוּ הִכִּי עַל דְּרָךְ זֶה, הַיָּד גַּם
כֵּן נִסְתַּרְתָּ, שְׁלֹא לְגַלוֹת אֵלָא מַה
שְׁצִרִיךְ וְדָאִי. אֲבָל לְעֵתִיד לְבוֹא, כּוֹז הַיָּד
יִפְסְקוּ הַעַמְלָקִים מִהָעוֹלָם. לְפִיכֵךְ: כִּי יָד
עַל פֶּס יָהּ מִלְחָמָה לִיהוָה בְּעַמְלָק מִדֵּר
דֵּר (שמות שם, שם).

עִי' תַּנְחוּמָא סוּף כִּי תַצָּא; מִדְרַשׁ תַּהֲלִים מִזְמוֹר ט': "לֹא הַשֵּׁם שָׁלֵם וְלֹא הַכֶּסֶף שָׁלֵם..."; פְּסִיקְתָא רַבְתִּי פ"ב;
יִלְקוּט שְׁמַעוֹנֵי שְׁמוֹת יז, סִימָן רסז - רסח; זֶהר וִיקְרָא ר"מ קט, ע"ב; זֶהר פִּנְחָס רמָה, ע"ב. וְעוּד; רָאה לַעֲלִי
תִּיקוּן סו, הַעֲרָה 2; אֲדִיר בְּמֵרוֹם עֵמ' רל; קִנְהָ"צ עֵמ' קח; אוֹצְרוֹת רַמְח"ל עֵמ' לו.

1. עִי' תַּנְחוּמָא סוּף כִּי תַצָּא; מִדְרַשׁ תַּהֲלִים מִזְמוֹר ט': "לֹא הַשֵּׁם שָׁלֵם וְלֹא הַכֶּסֶף שָׁלֵם..."; פְּסִיקְתָא רַבְתִּי פ"ב;
יִלְקוּט שְׁמַעוֹנֵי שְׁמוֹת יז, סִימָן רסז - רסח; זֶהר וִיקְרָא ר"מ קט, ע"ב; זֶהר פִּנְחָס רמָה, ע"ב. וְעוּד; רָאה לַעֲלִי
תִּיקוּן סו, הַעֲרָה 2; אֲדִיר בְּמֵרוֹם עֵמ' רל; קִנְהָ"צ עֵמ' קח; אוֹצְרוֹת רַמְח"ל עֵמ' לו.

בְּזֶמַן הַהוּא: וְלִכְל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל - זו
 יִרְאֵת שְׁמַיִם [שְׁהִיָּא] הַשְּׂכִינָה, שְׁיִהְיֶה
 לָהּ מְקוֹם לְהַתְּפַשֵּׁט בְּכָל הָעוֹלָם, מֵה
 שְׁלֵא הָיָה לָהּ בְּרֵאשׁוֹנָה, בְּגִלְל פְּמָה
 סְטָרִין אַחֲרֵינִין טְמָאִים הַנְּמַצָּאִים בּוֹ
 [בְּעוֹלָם]. אָבֵל בְּזֶמַן הַהוּא הַכֹּל יִטְהַר
 וַיִּתְקַן כְּרֵאוּי.

בְּהַהוּא זְמַנָּא וְלִכְל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל, דָּא
 יִרְאֵת שְׁמַיִם שְׂכִינָתָא, דְּתֵהָא לָהּ אַתְר
 לְאַתְּפִשְׁטָא בְּכָל עֲלְמָא, מֵה דְלָאו הָכִי
 בְּקִדְמִיתָא בְּגִין פְּמָה סְטָרִין אַחֲרֵינִין
 מְסֻאָבִין דְּקִימִין בֵּהּ. אָבֵל בְּהַהוּא זְמַנָּא
 כֹּלָא יִתְדַפֵּי וַיִּתְתְּקַן כְּדָקָא יָאוּת.

2. עי' זוהר במדבר רכט, ע"ב: "שכינתא דאיהי יראת ה"; הקדמת ת"ז, ה, ע"א; תי' לג, עו, ע"ב; עי' לעיל תי' ג (סוף); מאמר הגאולה עמ' צא - צב: "כי הנה השכינה עליה נאמר אשה יראת ה' היא תתהלל".